

LII. Akademický sněm AV ČR odmítl škrty v rozpočtu na příští rok

Avcr.cz, 17.4.2018

V Národním domě na Vinohradech se v úterý 17. dubna 2018 konalo LII. zasedání Akademického sněmu AV ČR. Ve zprávě o činnosti Akademické rady AV ČR shrnula předsedkyně AV ČR prof. Eva Zažímalová aktivity Akademie věd ČR od prosincového sněmu. V kapitole o přípravě rozpočtu Akademie věd na rok 2019 s výhledem na léta 2020 a 2021 ocenila, že aktuální návrh Rady vlády respektuje střednědobý výhled státního rozpočtu pro rok 2020. „S politováním však musím konstatovat, že pro letošní rok došlo zásahem vlády bez projednání v Radě vlády ke krácení celkových výdajů na vědu a výzkum, což pro Akademii věd znamená snížení rozpočtu o 100 milionů korun. S tímto postupem jsme vyjádřili zásadní nesouhlas,“ uvedla prof. Eva Zažímalová. Akademie věd s výší institucionálních výdajů navrženou Radou vlády na léta 2019–2021 nesouhlasí. Na rok 2019 požaduje oproti schválenému střednědobému výhledu navíc 82 milionů korun a na roky následující 312, respektive 326 milionů korun. „Tady chci zdůraznit, že náš požadavek je zcela v souladu s „Prohlášením o stabilizaci systému VaVal v České republice“,“ zdůraznila prof. Zažímalová.

Sněm nesouhlasí se snižováním výdajů na vědu

V této souvislosti schválil Akademický sněm usnesení, ve kterém nesouhlasí se snížením zákonem stanovených výdajů státního rozpočtu na výzkum, experimentální vývoj a inovace pro rok 2018, o němž bylo rozhodnuto bez odůvodnění konkrétních změn u jednotlivých rozpočtových kapitol. Požaduje, aby při projednávání a určování výdajů státního rozpočtu na výzkum, experimentální vývoj a inovace bylo vždy respektováno postavení a kompetence Rady pro výzkum, vývoj a inovace.

Sněm uložil předsedkyni Akademie věd a členům Akademické rady projednat s předsedou vlády a předsedou Rady vlády nekoncepční krácení rozpočtových prostředků na vědu a výzkum na rok 2018, zejména skutečnost, že krácení nebylo projednáno v Radě vlády.

Spolupráce s vysokými školami

Prof. Eva Zažímalová informovala, že Akademie věd uzavřela další tři Dohody o spolupráci při uskutečňování doktorských studijních programů, a to s Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích, Západočeskou univerzitou v Plzni a Ostravskou univerzitou. K podpisu jsou připraveny i příslušné dohody s Masarykovou univerzitou v Brně, a to včetně Memoranda o spolupráci a Smlouvy o výměnných pobytech vědeckých pracovníků. Ocenila, že se podařilo schválit Memorandum o spolupráci s Univerzitou Karlovou a připravit i příslušnou dohodu. „Při spolupráci na doktorském studiu nám jde zejména o to, abychom podporovali konkrétní formy spolupráce mezi pracovišti AV ČR a jednotlivými fakultami vysokých škol a vytvářeli tak kvalitní podmínky pro přípravu mladé vědecké generace. Do budoucna budeme proto usilovat o rozšíření této spolupráce i se zahraničními vysokými školami,“ konstatovala Eva Zažímalová.

Návštěvy pracovišť AV ČR

Ve snaze zlepšovat vnitřní komunikaci AV ČR mezi vedením Akademie věd a jednotlivými pracovišti připomněla prof. Zažímalová své pravidelné návštěvy pracovišť AV ČR. V uplynulých měsících jich s dalšími členy Akademické rady AV ČR navštívila třicet pět. „Ráda bych v této souvislosti poděkovala všem za vřelá přijetí i za řadu poznatků, které se pokusíme využít pro zlepšení podmínek na našich pracovištích. Chci vás ujistit, že v návštěvách tohoto typu budu pokračovat i v dalším období,“ uvedla prof. Zažímalová.

Významné výsledky výzkumu

Předsedkyně AV ČR představila Akademickému sněmu vybrané výsledky výzkumné práce Akademie věd za rok 2017

Oblast věd o neživé přírodě

Mimořádného úspěchu dosáhl v březnu tým vedený prof. Tomášem Jungwirthem z Fyzikálního ústavu. Speciální vydání Nature Physics je celé věnováno spintronice. Jde o první výsledky nedávno zahájeného evropského projektu, na němž se kromě Akademie věd a Univerzity Karlovy podílejí partneři z Velké Británie, Německa a Španělska. Celému týmu srdečně gratuluji k jeho zaslouženému úspěchu.

Na impakty mimozemských těles na povrch Země a vznik souvisejících sklovitých hmot – tektitů a dalších typů impaktových skel – byl zaměřen výzkum Geologického ústavu, Ústavu jaderné fyziky a řady dalších partnerů. Byl podstatně zpřesněn model vzniku tektitů a výzkum se zabýval i určením typu možného impaktoru. Výsledky výzkumu byly prezentovány v prestižních časopisech včetně Nature Communications.

V Ústavu teorie informace a automatizace byly vyvinuty originální metody pro automatickou analýzu dat z videokymografické kamery, která vysokofrekvenčně zaznamenává kmitání lidských hlasivek. Vytvořený software pomáhá při včasné diagnostice rakoviny hlasivek a dalších onemocnění a při monitoringu jejich léčby.

Oblast věd o živé přírodě a chemických věd

Badatelé z Botanického ústavu zjistili, že plané ječmeny obsahují překvapivé množství cizorodé genetické informace (DNA), která pochází ze zástupců trav, jež s ječmeny nejsou příbuzné. Způsob jejího přenosu zůstává zatím neznámý. Povaha a množství cizorodé DNA však naznačují, že k přenosům došlo jiným způsobem než rozmnožováním. Podobný přenos u vyšších rostlin je velmi neobvyklý jev.

Vědci z Ústavu makromolekulární chemie společně s kolegy z partnerských pracovišť vyvinuli a otestovali nové biodegradovatelné nosiče léčiv pro nanomedicínu. Prokázaly se přitom jejich vynikající charakteristiky a vysoká účinnost. Potvrdila se též výhodná farmakokinetika nesených léčiv vedoucí ke zvýšené akumulaci v nádorové tkáni a významná schopnost překonat vícečetnou lékovou rezistenci při léčbě nádorových modelů.

Vědcům z Fyziologického ústavu se podařilo odhalit souvislost mezi náchylností k obezitě a metabolickými vlastnostmi tukové tkáně na základě srovnání dvou myších kmenů vystavených různým teplotním podmínkám. Kapacita tukové tkáně tvořit lipidy a

vyplavovat mastné kyseliny do krve zřejmě podmiňuje schopnost jiných tkání mastné kyseliny metabolizovat, což ovlivňuje jak tvorbu tepla při chladové expozici, tak hromadění tělesného tuku v podmínkách nadměrného energetického příjmu.

Oblast humanitních a společenských věd

Autorskému týmu z Národohospodářského ústavu se podařilo získat velmi prestižní mezinárodní ocenění „2017 Exeter Prize“ za nejlepší vědecký článek na světě publikovaný v oboru experimentální a behaviorální ekonomie a teorie rozhodování v roce 2016. Cena byla předána v listopadu 2017 na Univerzitě Exeter v jihozápadní Anglii. Oceněným touto cestou srdečně gratuluji.

V Tokiu se na přelomu letošního roku konala výstava „100 let českého komiksu“ z iniciativy spisovatele Jeana-Gasparda Páleníčka a odborníků na český komiks Pavla Kořínka a Tomáše Prokūpka. Koordinátorem bylo Centrum pro studia komiksu za Ústav pro českou literaturu. Tematické okruhy obsáhly například prvorepublikový komiks od Josefa Lady přes Ondřeje Sekoru až k Rychlým šípům nebo období komunistického režimu s důrazem na Káju Saudka.

Ústav pro soudobé dějiny ve spolupráci s Filozofickou a Matematicko-fyzikální fakultou Univerzity Karlovy vytvořil počítačovou hru Attentat 1942, která zprostředkovává příběh z období nacistické okupace Československa. Hra je založena na filmových rozhovorech, interaktivních komiksech a autentických historických záběrech. V říjnu 2017 byla vydána prostřednictvím digitální distribuční platformy Steam.

Prof. Eva Zažímalová vyzdvihla i spolupráci českých a amerických vědců, kteří připravili a otestovali nové látky na léčbu rakoviny. Výsledky jsou natolik slibné, že oslovily zahraniční investory, kteří se rozhodli vývoj léčiv podpořit nezvykle vysokou částkou ve výši 40 milionů dolarů. Výzkum vedou vědci z Ústavu organické chemie a biochemie a americké univerzity Johnse Hopkinse. Klinické testy nových látek by měly začít už v příštím roce.

Sněm zvolil nové členy

Akademický sněm na svém zasedání zvolil třicet pět nových členů na období 2018–2022. Stali se jimi například prezident Hospodářské komory ČR Vladimír Dlouhý, bývalý rektor ČVUT Petr Konvalinka, ředitel Siemens ČR Eduard Palíšek či Wilhelm Ansorge z École Polytechnique Fédérale Lausanne.

Akademického sněmu se jako obvykle zúčastnila řada významných hostů včetně předsedy České konference rektorů a rektora Univerzity Karlovy Tomáše Zimy, prezidenta Svazu průmyslu a dopravy ČR Jaroslava Hanáka, prezidenta Hospodářské komory ČR Vladimíra Dlouhého a dalších.

Zdroj:

<http://www.avcr.cz/cs/pro-media/aktuality/LII.-Akademicky-snem-AV-CR-odmitl-skrty-v-roz-poctu-na-pristi-rok/>